

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek).

Tisza István gróf, miniszterelnök.

A közelmúltban gyakran volt alkalmunk új és új miniszterelnököket bemutatni, ime a legújabb miniszterelnök, Tisza István gróf arczképét is lapunk élire tesszük, hogy olvasóink ne csak írásból, hanem szemlélhetőleg is ismerjék.

Tisza István gróf, mint miniszterelnök igen erélyes fellépésű. Ezt tapasztaltuk a múlt heti beszédében, amikor Körber osztrák miniszterelnök beszédéről nyilatkozott és a magyar nemzet jogai ellen intézett osztrák támadást teljes határozottsággal visszautasította. Nemesak a szabadelvűpárt, de mindenféle ellenzéki pártok

Tisza István gróf.

képviselői jólesőleg vették ezt az erélyes föllépést, mert erre valóban szükség is volt. Ugy beszéltek a magyar jogokról odaát a szomszédban, mintha Magyarország csak mesében lenne és a magyar nemzet egy kis néptörzs volna Ausztriában. És ezt a férfias fellépést éppen az a miniszterelnök tette, akit semmi rokonszenv nem fogadott elnöki székében.

Hogy Tisza grófról többet nem írunk, az azért van, mert e helyen politikával nem foglalkozhatunk. Azonban, mint Magyarország ezidőszerinti miniszterelnökét alkalmasnak véltük bemutatni képen is.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Mi kell a népnek?

A népnek béke kell, mert az az áldás, az a munka ideje. Külföldi harcok nem riasztanak bennünket és még sincs békességünk. Magunk közt harcolunk azért, ami mindnyájunknak kell, a magyar ezredében a magyar kommandóért. Ennek a harcnak tüze lobogtatja már egy esztendő óta az ország közvéleményét. Hogy jól van-e ez, vagy nem, mi erről nem szólunk, reáahagyván az effölötti vitát a politikus, ország sorsát intéző urakra.

A népnek tehát a béke kell és harc van. És a harc tüzeiben nem igen jut idő az arra hivatottaknak, hogy az ország társadalmi kérdéseivel, a nép anyagi megmentésével, a kívándorlásnak megszüntetésével, az uzsorásoknak kipusztításával foglalkozzanak. Nem jut idő arra, hogy valaki ott az országházában is meglobogtassa a nép sebeit gyógyító írnak, a szövetkezeti eszmének zászlóját. De mégis, minthogy ha a mult héten hallottunk volna egy beszédet a negyvenmillió palota fényes csarnokában. Kossuth Lajos fia, Kossuth Ferencz mondta és hirdette, követelte azt, amit az agráriusok Károlyi Sándor gróf vezérükkel élükön már évtizedek óta hirdetnek, követelnek. Hogy számolni kell azokkal a kérdésekkel is, melyek odairányulnak, hogy a gazdasági termelés emelkedjék, hogy abból a nép is hasznot merítsen, hogy anyagi téren megszilárdulván, kivihassa végre mindennel szemben közgazdasági függetlenségét.

Annak csak örvendhetünk, hogy Kossuth Ferencz és bizonyára a vele egy véleményen levők is belátták végre, hogy sikra kell szállani immár az ország társadalmi, közgazdasági érdekeiért, melyekért eddig csak az agráriusok küzdöttek, soha meg nem hálálható kitartással és áldozatkészséggel. Erre mutat Kossuth Ferencznek az a beszéde, melyben követelte, hogy az idegenben lakó földbirtokosokat, akik idegenben is költik el magyarországi földjeik jövedelmét, nagyobb adóval kell sújtani. Hogy a szegény embernek a megélhetéshez szükséges jövedelme adómentes legyen. Hogy az uzsoráskodás kerülhetlen szigorral büntetessék, hogy egy-egy családnak az életfentartáshoz szükséges szerzősága, házacskája, néhány hold termője, tehene, sertése semmiféle adósságért el ne árvereztetessék. Hogy a kisbirtokra nehezedő óriási terhek összesítettven, olcsó kamatu s könnyen tör-

leszhető kölcsönökké változhassanak át. Mind olyan kívánságok ezek, melyek — ismételjük — régidő óta oda vannak már érve az agráriusok lobogójára. De az agráriusok zászlóján ott van még a leghatalmasabb mentési eszme, a szövetkezetek teremtése és istápolása is. Sajnáljuk, hogy Kossuth Ferencz erről hallgatott. Csak nem fél azoktól, akik ellenségei ennek a nemes eszmének csak azért, hogy a szabad kereskedelem bő köpönyege alatt tovább is kizsarolhassák, kiuzsorálhassák, földönfutó koldussá tehessék a magyar népet, különösen a földönfutó népet.

Kossuth Ferencz állásfoglalását azonban megnyugvással veheti tudomásul a magyar társadalom, különösen a kisemberek társadalma, mert bizonyosága ez annak, hogy a magyar társadalmi, gazdasági, agrárius érdekek védelme odaférközött már azok lelkéhez is, akik ennek az érdekeknek segítségért kiáltó szavát eddig nem hallgatták meg. Hiszen ennek a védelemnek nagyszámu hívei vannak s ha ez a védelem küzdéssé válik, akkor az csak győzedelmeskedhetik, mert nem lehetséges olyan hatalom, amely e szintén nemzeti életkérdést, a magyar nép, a nemzet életkérdését képező követelések teljesítése elől elzárkózhatnék. Akkor bekövetkezhetik az az idő, hogy törvényes intézkedésekkel vágathatjuk utját mindazon tömérdek visszaélésnek, mely ma a nép százazreit majdnem az éhhalálba juttatja. Ezért a célért küzdő férfiak, az elnyomatásban levők felemelése, a kisemberek felsegítése, a magyar kézben levő birtok megmentése, a szabadság és igazság elvének igazi megvalósulása, ez kell a magyar népnek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az ország dolga ott van, ahol volt. Se előre se hátra, csak az obstrukció vizei folynak csendesen. A szerdai ülésen *Polónyi* Géza bírálta a kormány programját, de az ellenzékéről nem igen aratott éljeneket. Ezután *Tisza* István gróf állt fel, hogy megmagyarázza, hogy mit ért ő az együttes, vagyis magyar és osztrák czimer alatt, mely most van szünetelőben. A miniszterelnök a közös czimert a közjogba ütközőnek tartja. Mikor fejtegetéseit a 67-es törvény alapján tovább füzte, egy kis lapsus esuszott beszédebe, azt mondta ugyanis, hogy 67-es törvény *egy-egy hadseregről* szól.

Az ellenzék e tévedésre rögtön fölzudult.

Ugron Gábor harsányan átkiáltott a miniszterelnökhöz:

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

— Egységes hadsereg nincs.

Tisza István rögtön helyreigazította tévedését s beismerte, hogy az csak elszólás volt, mert egész hadsereget akart mondani.

Lengyel Zoltán rögtön megjegyezte rá:

— Mindig elszólja magát. Pedig tegnap ugyancsak dühös volt, mikor *Ivanka* a lapszusra figyelmzettette.

Tisza gróf miniszterelnök aztán kifejtette, hogy a hadsereg közösségéből folyik, hogy a jelvények kérdését az egész hadsereg nézve közösen kell megoldani. A jelvényeket is együttesen óhajtja megoldani az egész hadsereg nézve.

A *csütörtöki* tanácskozáson *Kaas* Ivor báró jelentette ki hosszabb beszéd kapcsán, az egész ellenzék éljenci között, hogy a *Tisza*-kormány ellen bizalommal nem viseltetik. *Kaas* Ivor báró beszéde után felállt *Tisza* István gróf kormányelnök s azt javasolta, hogy szakítsák meg az ő programja fölötti vitát és térjenek át az ujonevezési javaslatra. Ez az indítvány óriási zajra adott okot s az előttemi vita belenyúlt a késő éjszakába. *Thaly* Kálmán kijelentette, az ujonevezési javaslat előirántása nem egyéb, mint a katonaság illetéktelen benyomulása a magyar parlamentbe. A kormányelnök e cselekedete által előjelét látja a Haynau-korszak megújulásának. Indítványozza, hogy folytassák a programvitát.

Thaly szavainak elhangzása után az ellenzék zajosan helyeselt, míg a kormánypárton erősen követelték a szavazást.

Prezel elnök azzal kezdte, hogy a házszabályokhoz *Holló* és *Rakovszky* kértek szót, azt indítvány tárgyalásakor aggályosnak tartja.

Óriási vihar tört ki erre az ellenzék padjairól.

— Nem igaz!

— Jogunk van a házszabályokhoz szólani!

— Bolondok házába való beszéd ez!

Ehhez hasonló szenvedélyes kifakadások röpködtek a házelnök felé.

A nagy zajban aztán *Olay* Lajos felsietett az elnöki emelvényre, hol husz képviselő nevében zárt ülést kért az elnöktől. Az elnök azt rögtön elrendelte. A szenvedély aztán kivonult a folyosóra s csoportokban tárgyalták az elnök eljárását.

A zárt ülésen *Olay* Lajos a harezot jelentette ki a kormány ellen, mire *Tisza* miniszterelnök azzal felelt, hogy zárt ülésben nem bocsájtkozik érdemleges nyilatkozatokba, azt a nyílt ülésre hagyja fenn. *Rakovszky* István az elnök eljárásában merényletet lát a házszabályok ellen. A zárt ülés — mely abban áll, hogy a hallgatóságot kiszorítják a folyosókra — azután eltartott éjjelután egy óráig, amely idő alatt a képviselő urak egy része a képviselőházi vendéglőben szórakozott, más része — 86 képviselő — kár-

tyázott, más része pedig a folyosói pamlagokon aludta az igazak álmát. Hogy mit beszélnek a képviselő urak egy-egy éjjeli zárt ülésen, arra vonatkozólag a következőkben mutatunk be egy kis költsőt:

Udvary Ferencz beszédének előljárójában bejelenté, hogy a szabadelvűpárti képviselők zöme az egyes termekben kártyázik.

Felkiáltások: Hányan vannak?

Udvary Ferencz: Azt hiszem, nyolcvanhatan!

Pichler Győző: Akkor nem is határozatképesek. (Viharos derülés.)

Udvary Ferencz kéri az elnököt, intézkedjék, hogy a kártyázók szüntessék meg munkájukat. (Derűltség.)

Az elnök intézkedni fog *Udvary* kívánsága szerint.

Udvary Ferencz ezután a kormányelnök nemzetiségi programjával foglalkozik, majd pedig szünetet kér.

Az elnök a szünetet este féltiz órakor elrendeli s tiz perc múlva az ülést újra megnyitja.

Éjfél után *Lengyel* Zoltán azt bizonyította, hogy az új kormányval bevonult az ország házába az erőszak rendszere a maga kicsinyes kortos-eszközeivel.

Udvary Ferencz (nagyot tüszszent): Ugy van! (Nagy derűltség.)

Lengyel Zoltán: Az elnök egyszerűen konfiskálja a képviselők fölszólási jogát. (Zaj.)

A miniszterelnök napirendi indítványa a szombati ülésre szól. (Zajos ellenmondás a jobboldalon.)

Münnich Aurél: Legyenek nevetségesek az ország előtt!

Förster Ottó: Az már megvan!

Kristóffy József: Pártolja a miniszterelnök indítványát. A parlament méltóságát sárba tiporják.

Felkiáltások a baloldalon: Vízet neki! Vízet neki!

Tisza István gróf miniszterelnök: Az ujonevezési javaslat megszavazása rendkívül sürgős dolog, hogy a hadsereg deorganizálva ne legyen; ez magyar nemzeti érdek. (Nagy zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Chlopy! Chlopy!

És így tartott ez tovább, mikor félkettőt mutatott a képviselőház órája, a képviselők a t. Házból elvonultak a kávéházakba. A szombati ülés elején az éjszakai ülésen kapott és adott sebeket gyógyították elsősorban. Ezután *Nyiri* Sándor az új honvédelmi miniszter mondta el nagy érdeklődés mellett első képviselőházi beszédét. Azzal a kijelentéssel kezdte meg szavait, hogy el van határozva tárczája szent ügyeit lelkesedéssel, hagyományos forró hazaszeretettel, királya iránti törhetetlen hűséggel s a törvény iránti teljes tisztelettel képviselni és vezetni.

==== Még őszi szállításra ====

legelsőrendű thomas-salakot

18—20% összfoszforsavtartalommal (80% citratban oldható) legalább 75% porfirómság szavatolásával felette előnyös ár mellett ajánl a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Zugó éljenzés és taps riadt fel e szavakra. Mindenki arcán a meglepedettség ragyog fel.

De Uray Imre közbeszól:

— Szent ügyek?

A honvédelmi miniszter rögtön visszavág:

— Azt hiszem, a honvédelem ügye mindenki előtt szent.

Aztán nagyon kérte az ellenzéket, hogy ne akadályozza meg a nagyfontosságú javaslat letárgyalását s ha komolyan szíven viseli a kiszolgált katonák sorsát, hát a javaslat megszavazásával könnyen enyhítheti azt.

Papp Zoltán egész önként adott kifejezést a beszéd hatásáról:

— Más beszéd ez, mint Fejérváryé.

Szóval, a honvédelmi miniszter nagyon kedves napot szerzett a parlamentnek.

A szombati ülésre elültek a szenvedelmek viharadarai. Az ujonczjavaslat ellen Gál Sándor beszélt s hangoztatta, hogy a függetlenségi párt mindaddig nem ad ujonczot, a míg meg nem lesz a magyar kommandó. Azután hosszas napirendvita volt, amivel az ülés véget is ért.

Hétfőn Nessi Pál beszélt a katonai javaslatok ellen az ülés kezdetétől délután két óráig. Az ülés legfontosabb része Molnár Ákos interpellációja volt a miniszterelnökhöz az olasz kereskedelmi szerződés, illetve az olasz borvámkedvezmény megszüntetése tárgyában.

Tisza István gróf azt válaszolta, hogy ideiglenes szerződést fog a kormány kötni, abban azonban nem lesz megengedve, hogy vámkedvezményrel hozzák be a borokat Olaszországból. Ezt a választ a Ház tudomásul vette.

A keddi tárgyaláson az obstruálók közül összesen két szónok fogyott el, Eitner Zsigmond és Babó Mihály beszéltek az ujonczjavaslatról. A jobboldal csöndes megadással hallgatta s tényleg mukkani sem mer e vidéken senki, mert például Babó Mihály egy ártatlan kormánypárti köhintésről ma körülbelül negyedórát beszélt a körülötte ülők nagy mulatóságára.

Igy foly most az országnak a dolga.

Mintha.

A.: Miféle felöltő ez?

B.: Teveszörből való. Nem áll jól rajtam?

A.: De igen. Mintha csak a testedből nőtt volna.

„A kiscgazda mezőgazdasági gépei.“

— Egy igazán hasznos könyvről. —

Ez alatt a czim alatt egy igen hasznos könyv jelent meg. Hasznos pedig azért, mert a kisebb gazdának nincs annyi jártassága, hogy a gépkezelésnél és a gépvásárlásnál eligazodjék, ez a könyv pedig éppen arra szolgál.

Ugy szokott az történni, hogy például István gazda beszél András gazdával. Arról foly a szó, hogy jó volna egy pompás könnyűjárású ekét venni. Mind a ketten egyetértenek abban, hogy jó volna venni, de itt a bökkenő!

— Hol vegyünk gépet, hogy jót és megfelelőt kapjunk?

No, erre nehezen tud válaszolni, mert hát a földművesember nem forog a nagyvilágban, mindig otthon van a gazdaságban.

Most aztán könnyű felelni arra is, hogy hol kapunk megfelelő mezőgazdasági gépet. Hát megrendelik egy koronáért „A kiscgazda mezőgazdasági gépei“ czimű munkát. Postaköltséggel együtt egy korona 10 fillérért megküldi ezt a hasznos könyvet ifj. Sporzon Pál gazdasági tanár Debreczen.

Ebből a könyvből aztán könnyen eligazodik a kiscgazda. Benne vannak a legjobb és legegyszerűbb gazdasági eszközök és gépek, amelyek éppen a kiscgazdáknak valók. Sporzon tanár ur igen jól írta le a képek magyarázatát, úgy, hogy azt az egyszerű ember is megértse. Utasítást ad a gépekkel való elbánásról, de ezenkívül is sok hasznos dolgokat talál a könyvben a földművesember.

Azért, aki bármiféle gépet akar venni, előbb postautalványon rendelje meg 1 korona 10 fillérért „A kiscgazda gazdasági gépei“ czimű könyvet, nehogy a járatlanságát drágán fizesse meg. Hiszen sokat lehetne írni erről a könyvről, de jobb lesz mindazoknak, akiknek gépre van szükségük, vagy a gépkezelésről egyet és mást tudni akarnak, ha ezt a mindennapra szükséges könyvet megrendelik.

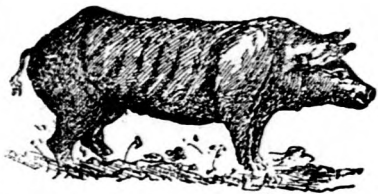
Péterfy Tamás.

Most jelent meg!

»Göbéságok« kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Második kiadás (hatezer példányban). A »Független Ujság« olvasói kedvezményes árban postaköltséggel együtt 1 kor. 20 fillérért rendelhetik meg. A pénzt utalványon czélszerű küldeni a következő czimre: Péterfy Tamás, Budapest., IX., Köztelek.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerár kitűnő hatású készítményeit és pedig:

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

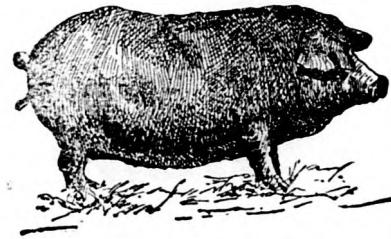

Disznópor használata előtt.

RŐSZÉNY-BALZSAMOT izom, csusz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb füvegnek 2 kor. 50 fillér, kisebb 1 kor. 50 fillér. LYSOL-SALICYLT vízkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — HAJERŐSÍTŐT hajhullás ellen. Ára egy füvegnek 3 kor. 80 fillér és 2 kor. 50 fillér. — Ezen szerek kitűnő hatásáról számtalan elismerő és hálaanyaglatkozat tanuskodik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Megrendelések SZENT ISTVÁN GYÓGYSZERTÁR SOMOGY-SZILL küldendők.

Disznópor használata után.

Csak élősúly szerint.

A gazdák járatlanságát és a kereskedelmi dolgokban való tudatlanságát lépten-nyomon kihasználják a kereskedők. Szemesé a világ. Egy ilyen eset az is, hogy tudvalevőleg a főváros a ferenczvárosi sertésvásáron az élősúly szerinti eladást hozta be. Ezzel azonban nem boldogul, mert *Köbánya* a régi vásári renddel versenyez és ezért a főváros arra kérte a *földmívelési minisztert*, hogy *Köbányán* is az új vásári rendet léptesse életbe. A földmívelési miniszter a kereskedelmi miniszterhez tette át az ügyet, ez pedig viszont a *budapesti kereskedelmi és iparkamarához* adta ki véleményadás végett. A kamara e hó 10-én megtartott ülésében, hol *kizárólag nagykereskedők és hentesek* vettek részt, a régi rendszer mellett foglalt állást, annak visszaállítását kérve a minisztertől, a mi természetesen, mert a *nagyhentesek és kereskedőkre nézve határozottan előnyös a köbányai szokvány* azon intézkedése, hogy a *hízott sertés élősúlyából 40–50 K. vonatott le páronként élősúlyra*, holott a vasuton fölszállított és kikoplalt sertés éltsulya jóval csekélyebb.

A gazdára és hizlálóra nézve tehát az élősúly szerinti eladás igazságosabb és mi őszintén csudálkozunk a budapesti kereskedelmi és iparkamara ezen állásfoglalásán, mert hiszen az élősúly szerinti vétel a hentesekre is előnyösebb és *igazságosabb*. Bizonyítja ezt azon körülmény is, hogy a külföldön és különösen a ránc nézve annyira fontos bécsi sertéspiaczon mindenütt élősúly szerint adják el a sertést.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara tehát *kizárólag a kereskedők és nagyiparosok egyoldali és önző érdekeit tette magáévá* a régi vásári rendszer visszaállításának kérelmével és mert ez állásfoglalás határozottan sérti a tenyésztők, hizlálók és kisiparosok sokkal szélesebb körének érdekeit. Bizvást reméljük, hogy a földmívelésügyi és kereskedelmi miniszterek, a főváros kérelmének érvényesítésével *nemcsak Köbányán, de országszerte az élősúly szerinti eladást fogják kötelezővé tenni*, annál is inkább, mert a sertéseknek a bécsi piacra való özönlését csak ezzel fogjuk némileg korlátozhatni, de a gazdák nemtudásának kizsákmányolására is a legjobb védőeszköz lesz.

Ösiség.

Fitymándy báró: Őseimtől örökölttem a kék vért.
Bojtorján dr.: Miért nem tetszik valami vértisztítót használni ellene?

Jogi magyarázat.

Bandi: Papa! A halálraitéltről miért mondják, hogy „szegény bűnös“?
Apa: Mert a gazdag bűnöst nem akasztják fel.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A nép boltosai.

A »Szövetkezés« hasábjain olvassuk ezt a sokatmondó kis hirt:

Földmives üzletvezetők. A tavasszal hozott határozat értelmében, Sarud, hevesmegyei községben, két derék gazdálkodó vállalkozott arra, hogy magyar vidéken fekvő szövetkezeteinkhez, üzletvezetőknek kiképezik magukat. Az egyik Palai Pál ingatlanokkal bíró gazda, aki az írásban és számolásban is kiváló jártassággal bír. Birtokára 1000 koronánál esetleg nagyobb összeg erejéig biztosíték betáblázható. A másik Kis János volt szakaszvezető, aki 1000 korona készpénz biztosíték felett rendelkezik. Melegen ajánljuk őket szövetkezeteink figyelmébe.

Palai Pál és Kis János gazdák igazán megérdemelik, hogy példaképpen állítsuk őket oda a szövetkezetekbe tömörült kisgazdák elé. Sokszor és méltán hangzik panasz, hogy vajmi nehéz a szövetkezeteknek boldogulni, mert nincs elegendő szakember azok vezetéséhez, nincs üzletvezető, könyvelő stb.

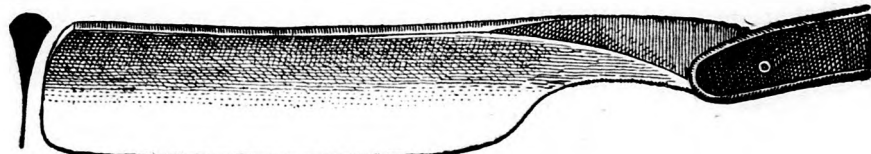
Hát miért nincs?

Olyan ördögös mesterség a sáfránynak, vagy a czukornak a kimérése. Aki ismeri a kilót és a litert, az tud polgártársainak portékát kiszolgáltatni. Nehány heti gyakorlat után minden értelmes ember begyakorolja magát a boltkezelés titkaiba. Aztán egykettőre megy minden a maga útján. A Hangyának van igen sok szövetkezete már, ahol a boltkezelői teendőket egyszerű földmives ember látja el — és boldogul, mint akármelyik szakképzett kereskedő.

Aki kedvet érez ehhez a foglalkozáshoz, annak meg van adva a mód a kiképzetéshez. A szövetkezeti központok szívesen viselik a költségek nagyrésztét.

Az alakulóban lévő szövetkezetek igazán jól teszik, ha illetéknéppen oldják meg a szövetkezeti üzletvezető kérdést. Előnye ennek elsősorban az, hogy a boltkezelést saját emberük, falujokbéli végzi — bizhatnak benne. Az ilyen embernek az igénye is kisebb, olcsóbban áll a szövetkezetek rendelkezésére, ezáltal kisebbedik azok terhe. Egy másik nagy haszon abban van, hogy a nép fiai kedvet kapnak a magasabb művelődéshez, anélkül, hogy az azzal járó igényeket táplálni kedvük kerekednék.

Ezeket az üzletvezetőket tartom én a nép igazi boltosainak. Testökből való test, vérökből való vér. Ha minden szövetkezet maga képezetné ki az üzletvezetőjét, feltéve, hogy elég értelmes, jóra való embert

delést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Köbánya 48.

Ujdonság borotvákban!

Melék nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cseréve és így minden kockázattal ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni.

találnak e célra, kevesebb lesz a bukott szövetkezet. Az ilyen üzletvezetők nem fognak paklizni a szövetkezet megrontására törekvő kereskedőkkel, hanem szívvel lélekkel törekszenek a szövetkezet felvirágoztatásán.

Adja Isten, hogy a magyar szövetkezetek minél több Palai Pálja és Kis János-a akadjon.

Az eszme térfoglalása. Napról-napra erősödik az a tábor, a mely a mi büszkeségiünk. A szövetkezés eszméje hódít, mit az is bizonyít, hogy vele mind gyakrabban találkozunk a különböző lapok hasábjain. A Magyar Közigazgatás legutóbbi számának lelkesen irt vezető cikke is ezzel a kérdéssel foglalkozik. Utal a lefolyt kath. nagygyűlés tárgyalásainak egyik legfigyelemreméltóbb részére, a mely kérdést a magyar közélet általános fejlődése szempontjából a legközvetlenebb érdekének tartja. — Foglalkoznunk kell azzal — mondja a M—r K—s — hogy azt a nagy társadalmi erőt, a mely az egyház vezetőinek kezében van, azt a nagy vezető-képességet, melylyel a vallásfelekezetek papjai rendelkeznek, milyen hatékonyan lehetne és kellene fölhasználni különösen annak az alsóbb rendű népnek az érdekében, a mely nem bír a kellő tudással arra, hogy a mai szövevényes társadalmi és állami rendben érdekeit megővje, hogy a jogai ellen ólalkodó esztergéseket ki tudja kerülni. Ohajtánók, hogy minden vallásfelekezet vegyen példát a katolikus nagygyűlés társadalmi irányu tevékenységéből és álljon be a nép gazdasági és kulturális életét irányító munkába.

A korcsmáros nevelési rendszere. Egy falusi korcsmárosról szól az ének! Ez azt a módszert találta ki jövedelme gyarapítására, hogy becsalogatja a falu 12 éven aluli, iskolás gyermekeit magához és ott megtanítja őket kártyázni — czukorba. A czukrot a korcsmáros adja, de mivel a gyermekeknek pénzük nincsen, gabonát hordanak el hazulról érte. A korcsmáros az ilyenekkel nevel magának olyan nemzedéket, melynél a lopás megszokottá válik. Így képes egyetlen ember megmértelyezni a falu erkölcsét. Ha a községek vennék bérbe a fogyasztási és italmérségi adókat és ők adnák ki erkölcsileg is jó alapon álló egyénnek, vagy a fogyasztási szövetkezetnek, nem kellene látni, hogy miként teszi a korcsmáros tönkre először erkölcsileg, azután anyagilag is a falut. Számtalan az ilyen példa; okulhatna belőle a nép!

Főuraink a szövetkezetekért. Számtalanszor mutattunk már reá arra az igazán jóleső és örvendetes jelenségre, hogy főuraink közül egyesek milyen kedvvel és buzgalommal szentelik magukat a szövetkezés ügyének. Nem kis mértékben részesei az eddigi

sikereknek. Hogy a nemes törekvések iránti küzdelemben mindig nagyobb számban láthatjuk őket, igazi örömünkre szolgál. Széchenyi Frigyes grófnak a baresi, Mandorf Géza bárónak a velencei fogyasztási és értékesítő szövetkezet köszönheti létét. Az ifju Inkey Pál báró tovább is ment. Nemesak az iharos-berényi fogyasztási és értékesítő szövetkezet létrehozásán buzgólkodott, de feltett szándéka, hogy a téli felolvasásokat is ő maga tartja. Sok ilyen derék főurat a hazának és akkor hiszszük, hogy csakhamar apad az elégedetlenség, amelylyel pedig még ma lépten-nyomon találkozunk.

A keszthelyvidéki gazdakör nagy tevékenységet fejt ki a tejszövetkezetek alakítása érdekében. A gazdakör titkára minden vasárnap és ünnepnapon más-más községekben tart ismertető előadásokat, hogy az eszmének híveket szerezzen. Hiszszük, hogy a kellő siker nem marad el!

Uj baromfiértékesítő szövetkezet. Pécsent baromfi-értékesítő szövetkezet alakul. A szövetkezetet a Baranyamegyei Gazdasági Egyesület létesíti. A szövetkezetben a tagok természetben, vagyis baromfival rójják le részjegyeiket és a vállalat haszna a szövetkezet tagjai között oszlik meg.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete. Azok a gazdák, akik e szövetkezet szolgálatait igénybe veszik, örömmel tapasztalják, hogy a szövetkezet valóban áldásdus tevékenységet fejt ki. Fabó István érsekújvári gazda pl. az igazgatósághoz intézett soraiban elismeri, hogy a biztosítási összeget gyorsan és kifogástalanul kifizeti, tüzkár esetén igazságos és méltányos felvételeket és megbecsléseket eszközöl. Mészáros György tesmagi gazda nyilatkozatában kiemeli, hogy daczára annak, hogy biztosítási kötvényének díját a szabályszerű időn belül kifizetni elmulasztotta és így tulajdonképeni kártérítési igénye jogát elvesztette, a Gazdák Biztosító Szövetkezete nemesak hogy nem utasította el kártérítési igényét — amihez pedig kétségtelen joga lett volna — hanem méltányosságból az egész kárát teljes összegében kifizette. Tagadhatatlan, hogy ez a két példa többet mond minden hangos reklámnál. A biztosítási szándékozónak ide tesszük a címet is: „Gazdák Biztosító Szövetkezete”, Budapest, VIII., Baross-utca 10.

A szüzdohány.

A.: Amondó vagyok, sógor, hogy még az is hunczut volt, aki a dohány magját először elvetette.

B.: Aztán miért?

A.: Mert olyan ötven pengőt sóztak rám egy kis szüzdohányért, hogy még most is ri tőle a — gyerek.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyujt tag-**k** és **n** tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE
HATÓSÁGI KÖZVETITŐ
Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elf. gad: ▼
Husnemüket, füstölt
ust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leőt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félét, gyümölcsöt stb

• MI UJSÁG? •

Kossuth Lajos sirjánál. Mult héten Budapesten időzött Kossuth Lajos Tivadar és bátyjával Kossuth Ferenczcel kiment a kerepesi-temetőbe s ott édes atyjának sirjára koszorut helyezett. Kossuth Lajos Tivadar egyttal megnézte a Ruttkayné sirhantja fölött emelt siremléket is.

Bocskay-szobor Hajdumegyében. Hajdu vármegye közönsége elhatározta, hogy a szabadhajduk egykori vezére, Bocskay István dicsőséges emlékét megörökítő, fölállítatja lovasszobrát Hajdu-Böszörményben. A szobor fölállításának előkészítő bizottsága Rásó Gyula alispán elnöke alatt ülést tartott, a melyen kimondta, hogy a szobrot az 1906 ik évre föl kell állítani. A szobor 70-80 ezer koronára van tervezve, s e célra részben a megyei közmívelődési alapot használják föl, azonkívül a megye városaiban és községeiben házonkénti gyűjtést indítanak. Szó volt arról, hogy országos gyűjtést rendezzenek, de a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a híres hajduvezér szobrát Hajdumegyének saját erejéből kell fölállítani. Természetesen ez nem zárja ki, hogy önkéntes adományokat erre a célra el ne fogadjanak a gyűjtőbizottságok.

Intelem a kivándorlóknak. Az *Empreza de colonisacae Brazileira* nevű vállalat magyar gyarmatosokat szándékozik Braziliába telepíteni. Óva intünk mindenkit, hogy e vállalat ügynökei csábos ígéreteinak hitelt adjanak, mert *Braziliában* az éghajlati, egészségi és kereseti viszonyok kedvezőtlenek és sok panasz merült fel, hogy a *munkásokkal rosszul bánnak*. Nagy kárukra van az is, hogy az ottani nyelvet nem ismerik és így kivándorlásukkal rendszeren a *legnagyobb nyomorba jutnak*. Betegesek lesznek, sárgaláz, tifusz és más nyavalyák pusztítanak ezen a vad vidéken, úgy, hogy még a raboknak is rossz hely volna. Kivándorlók *Braziliába ne menjetek!*

Amerikai koszoru a szegedi Kossuth-szobron. Polezner Jenő, Szeged orsz. képviselője, az amerikai Freedlandból levelet kapott, melyben amerikai magyar munkások arra kéri, hogy írja meg, mennyibe kerülne egy a Kossuth-szoborra helyezendő koszoru, mert annak árát azonnal elküldenék és kéri, a nevükben helyezték el azt a szoborra. A levelet Szücs Dániel és Vargha Ferencz, valamint Duesay István írta alá. Polezner azt válaszolta, hogy a koszorujukat ünnepélyesen helyezi el a szobor talapzatára.

Halálozás. Bobula János, volt országgyűlési képviselő, a székesfőváros igen szeretett és tisztelt polgára 59 éves korában f. hó 15-én meghalt Budapesten.

A kivándorlók hajója. Fiuméból mult héten az „Auránia“ hagyta el a kikötőt. Összesen ötvenöt kivándorló szállt föl Fiumében a hajóra, amely azonban már Triesztből is magával hozott nyolczvan utast, azonkívül Nápolyban és Palermóban felvett még ezeröttszáz utast. A hajó árut is visz magával és pedig tizenhat vagon ásványvizet, tíz vagon babot és hat vagon magnézitet.

Egy száznegy esztendő asszony halála. A fővárossal szomszédos Soroksár községben mult héten halt meg egy száznegy esztendő asszony. Schar Erzsébetnek hívták és 1799-ben született Eperjesen. Férje 86 éves volt, amikor meghalt. A száznegy esztendő asszony 11 év óta csak ült.

Hófúvás Liptóban. A hosszúnak ígérkező enyhe ősz hirtelen kemény hideg váltotta fel. Az egész Felvidék fehér. Mult hét vége felé szakadatlanul havaz, erős szél is sepri a havat. Helyenkint másfél méter magas hólepel borítja a mezőt. Attól lehet tartani, hogy a hirtelen olvadás árvizet okoz. A kassai-oderbergi vasut fővonalán már működésbe hozták a hókéket.

Római és népvándorlási leletek. Veszprém melletti Jutas pusztá és Rátót község határában, a veszprémi káptalan tulajdonát képező területen ráakadtak Cimbriana hajdani római telepre, melynek pontos fekvése eddig eldöntetlen volt. Mint az ásásokból eddig kiderült, e telepet a kivándorlásokor minden átvonuló nép lakóhelyül használta s ezért a rómaiakkal egyidejűleg népvándorlási leletek is kerültek fölszínre. Különösen azért érdekes e telep, mert teljesen szabadon áll s ha a népvándorlási kor fel is dulta s építkezési anyagának nagy részét szét is hordták, de az alap mindenütt sértetlen s így a hajdani római város elhelyezésének s építkezési módjának teljes képét nyerjük. A további ásítás a veszprémmegyei muzeum felügyelete alatt folyik s az eddigi nyomokból ítélve sok érdekes és tanulságos leletre van még kilátás.

Papyruslelet Jézus mondásaival. Londonban az egyptologiai társaságban Grensens dr. közölte, hogy ő Hunttel dr.-ral egyetemben Fayum és Hibeh között, Kairótól déli irányban száz mértföldnyire, a Ptolemeusok halotti városában papyrusokat talált, melyekről kitünt, hogy *Jézus Krisztusnak eddig ismeretlen mondásait foglalják magukban*. A papyrusok a harmadik századból valók, valamennyi igen jó karban maradt meg, csak egyik-másik mondáinak a vége hiányzik. A fontos lelet teljes tartalmát *jövő év június havában* fogják közzétenni és előreláthatólag nagy vitát fognak a theologusok közt előidézni, annyival is inkább, mert részben már ismert szövegekhez változatokat szolgáltatnak.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérigazgatója
Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait, és végre

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit, továbbá: aczélföntésű ekefővel ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Az Orczy-ház veszedelme. Mult héten egy régi ház részben összedült a fővárosban. Ez a régi ház a Király-uteza és a Károly-körut sarkán levő kétemeletes Orczy-ház. Emberéletben kár nem esett, mert hosszú resegés előzte meg a bedőlést s így elmenekültek a veszély színhelyéről a lakók. A bedőlés részénél a kerületi mérnök vezetésével már minden óvintézkedést megtettek. A megroppant tetőt hatalmas állvánnyal alátámasztották, a romok elhordásán pedig még most is dolgoznak. A mérnök a napokban indítványozni fogja, hogy az egész Orczy-ház főpilléreit vizsgálják meg, mivel az a gyanu, hogy az egész ház agyagszerű, könnyen máló anyagból való. Az előjáróság a vizsgálatot csak a jövő héten tartja meg.

A huszezer koronás fül. *Nelden* dr. newyorki orvos huszezer koronát ígért annak, aki megváltik

felfegyverkezve, csapatostul rohanták meg a négerek lakta városnegyedeket s legyilkolták, aki elébük került. A négerek közül tizennyolecan maradtak holtan a vérontás színhelyén és igen sokan megsebesültek. A fehérek részén is sokan elesetek, mert a négerek kétségbeesve védekeztek.

Vonatrablók. Pretoriából jelentik, hogy a minap este Pietersburg és Nylstro állomások között két vakmerő rabló behatolt egy vonatba, miközben az egy magaslaton fölfelé haladt. A rablók a vonat kíséretét tehetetlené tették és 10,000 font sterlinget raboltak el, a mely összeg a pretoriai Standardnak volt szánva.

Rádika meghalt. A világhírűvé vált sziámi ikrek pályafutása, kiket a világhírű Barnum ezirkuszban mutogattak, véget ért. Áldozatai lettek annak az operációnak, amely a két testvért elválasztotta egy-

Jön a kutyas!

fülétől s azt egy dussgazdag amerikai fél füle mellé engedi — varrni. Többen ajánlkoztak, hogy 20 ezer koronáért szívesen megválnak egyik fülüktől; ez ügyben minap volt a »tanácskozás« s a választás egy tönkrement német koresmárosra esett, akinek a füle tökéletesen illik az illető fél füléhez.

Az ötvennégy éves seb. Nyolczvankét esztendő, töpörödött öreg ember halt meg Temesváron, *Molnár* János negyvennyolczas honvéd. Még negyvenkilenczben egy golyó furódott a vállába, amelyet nem tudtak eltávolítani. A seb begyógyult s csak most a nyáron, ötvennégy esztendő mulva kezdett ismét fájni. Gyuladás támadt a golyó sebhelye körül, mely több műtétet tett szükségessé. Végül vérmérgezés állott be, mely az agg szabadságharcos halálát okozta. Nagy tisztességgel temették el.

Vérfürdő a négerek közt. Pittsburgban az amerikai lakosság iszonyu vérontást vitt véghez a négerek közt, akik egy fehér leányt elraboltak. A fehérek

mástól. *Dódika* még tavaly mindjárt az operáció után meghalt, míg az árván maradt *Rádikát* Bouvois márkiné vette gondozásba és egy kolostorban neveltette. Am *Rádika*, aki nagyon is megszokta maga mellett látni *Dódikát*, napról-napra fogyott és bármily gondosan ápolták is hétfőn meghalt.

Biró előtt.

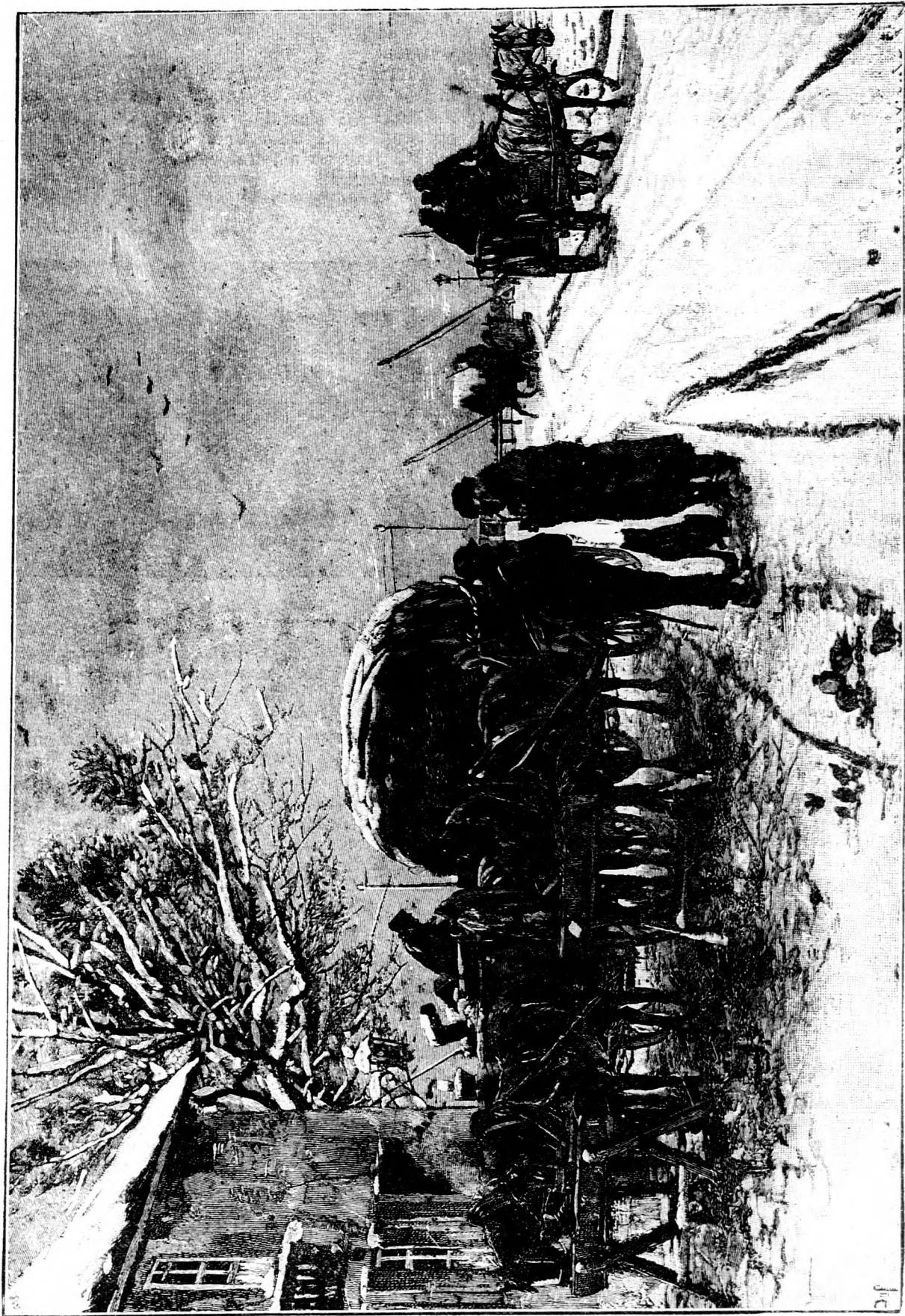
Biró: Maga már megint visszajött, hiszen alig két hete, hogy kijött a börtönből?

Vádlott: Boesánatot kérek, hoztak.

Csók.

Blanka: Hát hogy volt az, amikor a hadnagy megesókolt?

Gizi: Oly gyorsan történt, hogy nem is értem rá pirulni.

Tel elején.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

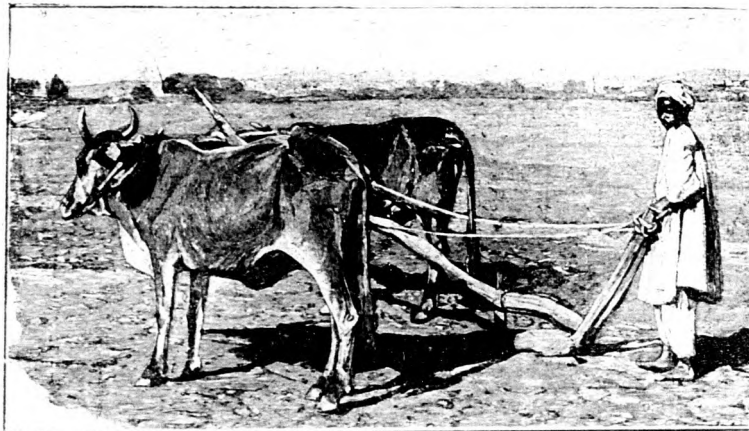
Hogyan védekezzünk az őszi vetés kifagyása ellen?

Valamely gabona áttelelése nemcsak annak féleségétől, hanem egyéb körülményektől is függ, melyekre a gazda befolyást gyakorolhat s ellensúlyozása, vagy legalább is gyengítéseképpen a kedvezőtlen időjárás káros behatásának, — mindent el kell követnie. Főkövetelmény első sorban az, hogy kellőképpen elkészített talajba jusson a mag, oly talajba, melyben zavar-talanul menjen végbe a gyökérbézés. Ha netalán a vetésnek a talaj nem volna eléggé üledett, úgy azt a vetés előtt mindenestre hengerezni kell. Leginkább a rozs az, mely üledett földet kíván: nem szereti a friss szántást, azért a tulságos fellazítást redukálni kell: a szükséges szántást is korán kell megadni a homokos talajon. Ha csak lehet és mennyire csak lehet, kerüljük vetés után a hengerezést. Igaz ugyan, hogy amennyiben jó a hengerezés vetés után könnyebb talajon, hogy egyenletesebb és gyorsabb csirázást idéz elő, miáltal — nagyon természetes — sokkal erőteljesebben nézhetnek a tél elébe a fiatal növénykék.

A búzának legjobb két-három héttel a vetés előtt adni meg a vetésszántást, azt célozva, hogy a talaj a vetés előtt üledjék le, mert ez a friss szántás lehengerezésénél többet ér. Míg az árpa tapasztalat szerint kertileg művelt talajt szeret, addig a buza a rögös felszint kívánja jobban s e miatt kerülni kell a talaj tulságos elaprózását. Tökéletesen elégséges az, ha csak annyi föld veszi körül a magot, amennyiben a gyökerek akadálytalanul fejlődhetnek. Célyszerűbb a rögöket ökolnagságnyira meghagyni, mert a rögök védik télen át a fiatal buzánövénykéket s tavasszal pedig magoktól is szötesnek. Különösen pedig lejtőkön, mészszegény

kérgesedésre hajló talajon s exponált helyeken a talaj tulságos elaprózása nem helyénvaló. Még van még az az előnye is a vetés előtt való hengerezésnek, hogy a fejlődésre nézve kedvezőbb mélységre vettettek el a magok.

Nagyon gyakran előforduló hiba a nagyon mélyre való vetés, a minek azután az a következménye, hogy sok mag ki sem kel s a csirázás is egyenetlen és tökéletlen. Vetéseinket a kifagyás ellen leginkább a korai vetéssel védhetjük meg. Ha idejében vetjük el az őszi búzát vagy őszi rozsot, úgy a növénykék már eléggé fejletten és megerő-

Szántás Indiában.

södve mennek át a télbe, anélkül, hogy tulbuják lennének. Különösen a rozs az, amely korai vetést, kíván, mert a késői vetés esekély bokrosodást von maga után s ennél fogva kevés termést is. Magától értedődik, hogy a ritka vetés a téllal szemben kevésbé ellenálló, mint a hó alatt kipálló buza vetés.

A gazdának a vetésnél elsősorban a kellő mélység betartására kell ügyelni. A rozsot kötött talajon 2—2½ cm. mélyre vessük, homokon pedig 5, legföljebb 7 cm. mélyre. A buza már nem szereti az ilyen mélységet, azt csak 2—5 cm. mélyre szabad vetnünk. Kötött és nedves talajon sekélyre, száraz és lazább talajon mélyebbre kell vetnünk, mert minél mélyebbre vetünk, annál jobban fenyeget a jégfagyás.

Erre nézve a müncheni központi kísérleti állomás tett kísérleteket, melyekből kitűnik, hogy 2½—5 cm. mélységű vetésnél 11%-ot tesz ki a kifagyás által okozott veszteség, míg 7½—10 cm. mély vetésnél 12—13%-ot, 12½—15 cm. mély vetésnél már 44—70%-ot tesz ki a veszteség. Nagyon természetes, hogy minél nehezebb és szebb a mag annál erőteljesebb növényt szolgáltat az s a növény annál ellentállóbb. Az őszi rozsossal végzett kísérletekből kimutathatjuk, hogy 42·5 q. abszolút súlyu rozsnál (1000 szem sulya = abszolút súly) kifagyás által okozott veszteség 13%, 35 q. abszolút súlyu rozsnál 30% és 27·5 q. abszolút súlynál már 50%. Megfelelő trágyázással is védekezhünk a ki-

Sivatagban

fagyás ellen, amennyiben minél erőteljesebb a növény, annál ellentállóbb. Egy esetet közöl a gyakorlatból Giersberg, mikor különben teljesen ugyanazon talajmivelés és trágyázás mellett az egyik táblán nem volt elegendő foszforsav, míg a másik foszfátokkal lett megtrágyázva s a kifagyás akkora kárt okozott, hogy hektáronként 8 q.-val kevesebb mag termett a foszforsavval nem trágyázott táblán.

Ültessünk őszi is gyümölcsfákat.

A gyümölcsfaültetés ideje nemcsak a tavasz, hanem az őszi is. Nehezebb, kötöttebb talajba jobb tavaszkor ültetni, de könnyű, homokos, meszes talajba ajánlatosabb őszi.

A gazdálkodással foglalkozóknak különösen czélszerű a faültetés munkáját a két évszakra osztani, mert többnyire őszi hamarabb kerül rá az idő, mint tavaszkor, mikor a sok munka egymást üzi.

Az őszi ültetés is csak olyan, mint a tavaszi, azzal a különbséggel, hogy az őszi elültetett fáknak csak a gyökerét messzük meg és nem egyszermind koronájukat is, mely munka tavaszra marad. A második különbség az, hogy míg tavaszkor rendszeren iszapolással ültetünk, vagyis ültetéskor a fákat erősen megöntözzük, őszi nem tanácsos ezt tenni, mert ha hamarjában zord idő jön rá, a gyökerek sokat szenvednek, a fa ki is veszhet.

Jó azonban az őszi elültetett fákat a hideg ellen megvédeni és pedig úgy, hogy a tövükre szalmát trágát hintünk. A törzset bekötöni nem szükséges a hideg ellen, de igenis a nyulak ellen tuskével, szalmával, kóróval, sőt vastagabb papirossal is, ha a fák bekerítetlen helyen állanak.

A törzs bekötése zord télen igen jó szolgálatot tesz, mert a frissen ültetett fák érzékenyebbek a hideg iránt, mint a meggyökeresedtek.

Az őszi ültetésnek az az előnye van, hogy ha szép, hosszú az őszi, a fák gyökeret vernek és tavaszkor hamarabb virulnak.

Az őszi ültetés javára még azt is lehet fölemlíteni, hogy aki fákat vesz, őszi szebbeket kaphat, mert akkor még nagy a választék; de nem úgy tavaszkor, mikor olykor kiselejtezett fákkal is meg kell elégednünk.

»Székely Mesék.« Minden jó gyermek karácsonyi ajándéka legyen a *Péterfy* bácsi »Székely Mesék.« könyve. *Husz eredeti székely mese és ötven gyönyörű kép* van a esinos meséskönyvben, melyet postaköltséggel együtt *egy koronáért* küld: *Péterfy Tamás* író, Budapest. IX. Köztelek. A »Székely Mesék« a meseirodalomban páratlan, igen becses könyv, mert meséi az »*En Ujságom*« és más első rendű lapokban jelentek meg. Most a *husz gyönyörű mese egy kötetben* és *ötven szép képpel díszítve* csak *egy korona*. A könyv borítéka eredeti *székely kaput* ábrázol, öt féle színnyomatban. Előfizetők gyűjtésére gyűjtőívet szívesen kült az író és öt előfizető után egy tisztelet példányt ad. A »Székely Mesék« december első napjaiban jelenik meg, tehát *jobb és szebb karácsonyi ajándékot készíteni sem lehet* a jó gyermekek részére. A kedves meséskönyv megrendelését igen ajánljuk.

• MULATTATÓ •

Stockholm kiránduló helyeiről.*

Irta: *Vértesi Károly*.

Hol van ennyi? — Jut az éjfél nap világából. — Járunk mint Párisban. — Salzjöbaden. — Ulriksdal. — Szines felhők. — Kertdiszek. — Nyaralók és fürdőházak.

Azon gondolkozom, melyik földégi pontnak, városnak lehet annyi kiránduló helye, mint Stockholmnak? s arra jutok, hogy a tündéri tájképekben gazdag Nápolynak a déli égalj világában, ahonnét legjobban lehet kirándulni falusi örömekre, leheverni zöld gyöpre.

Az éjfél nap, habár a svédek bájós fővárosa fölött nem is ragyog, de eljuttat annyit a világosságából, hogy az éj sötétéből sűrű nappalt teremt és az álmot leveszi a szemről.

A kiállítás területén, az élénk utcákon, téreken, a svédek metropolisában eleven életben járunk, akár mint Párisban. A boltok csinnal, izléssel vannak berendezve. Ünnepe az ország, sereglik a nép mindenfelől, főleg délibb vidékekről. Mindenütt élénk mozgás támad. Isten meghosszabbítja a napokat.

Este mikor az éjfél naptól távolabban állók letették már a munkát s a pihék közötti nyugásra gondolnak, úgy kilencez, mikor az aljég bíborvörössége, violába és opálszinbe ment át, kirándulok Salzjöbadenbe. Stockholm szép fürdőhelyére, amely vetekedik azokkal, melyeket az Éjszaki tenger déli partvidéke felmutat s amelyeket nyáridőn özönnel árasztanak el az emberek. Folytonos a kendőráogatás ezeken a partokon. Elegáns világ, a testet összeszűkítő lüzőkben. A divatos kényszerzubbonyban karesu az alakjuk. Nem gondolják meg, milyen nagy a hiúság büntetése. A hölgyek mély kék szeme olyan, mint a tenger. Derű árad a mosolygó nő arcokról. Egy fiatal anya, kézen vezeti az ártatlanság fehér színébe öltöztetett csöpp leányát. Öröm tükröződik vonásain. Magamat jól érzem, a derengő éjszakán jó későn térek meg a kirándulásból.

Salzjöbadenbe hajón menve, szív és tüdő tágul a szabad, jó levegőtől. A sós levegő megbizsergetti vérünket, megedzi a tüdönket. A szem, az meg a fenséges szépségű képektől nem tud betelni. A csupa ablak-köcsik, az aránylag rövid uton, hid, alagut, viadukton halad, minden perczen más-más látványhoz juttat.

Máskor, mikor bealkonyult, enyhe, esti szél suttogott, megyek a vízmentén fekvő Ulriksdalba (Ulrichsthal), amely erdős és parkozott hely. XII. Károly király korán elhalt Ulrik nevű fiatalabb testvérének az emléket tartja fenn, aki korai sirba sietett. Mások a lombok között sietnek élni.

Ifju párok sétálgatnak. Ráemelik egymásra a szemüket, bensőséggel, hidegséggel, amint a szív diktálja. Hej! hányszor volt az ég, föld szerelemnek tanuja?! Suttognak a fák levelei boldog szerelemről, szerelmi fájdalomról, kielégítetlen vágyakról egyaránt.

Ismét másszor, derült este elhajózok a Mälarstrand mellett, melynek a magasságos kőparton terjeszkedő, előkelő, felhősuruló tornyos palotáiban,

* Mutatóul szerzőnek „S v é d o r s z á g”-ról irt művéből.

gazdagságban és pompában nőnek fel az emberek, azután uszó boyok utjelzése mellett eljutok a tíz kilométernyire fekvő Drottningholm-ba, a mindig mozgó, tündérszép Mälar-tava legnagyobb szigetéhez, ahol a természetnek csodaszép alakulása van. Világos kép sötét keretben. Hogy ne volna szép a nagy*) Mälar-tó, mikor 1400 sziget ül ki rajta s emeli a természet pompájával Svédországnak ezt a természeti büszkeségét. Menet, mikor az alkonyat békéje ráborul a tájra, jövet, langymeleg éjszakán nézem a fellegek járását. Változatos színekben játszó aranyaszélű, rózsaszínű, fényes szegélyű felhőzet, mely az éjfél nap piros verőfényétől sütve, olyan színes szépnek mint itt, talán sehol sem látszik, izzásnak van indulva. Tiszta fehér ruhába öltözött felhőt, egész este nem láttam. Aranyosra festett esti ég! A fák, falak és ablakok fölveszik a lég biborát, aranyát. A tó vizének hullámzása, felvéve az égnek színeit, higfolyós érzkeverék csillogásának látszik. A színes fodros felhő függönyök nyílásán kitekint a bujkáló, ezüstös teli holdvilág, a kitűnő színező, melynek halvány fénye leárad és beragyogja az egész tájat Igazán szép holdfényes éjszakák! Egyetlen fuvalom sem zavarja meg a természet békéjét.

Előszámlálni is sokból állana, mennyi a kiránduló hely Stockholm körül, mennyi a zöldben szét-szórt, kastélyszerű és apró nyaraló. Itt is, ott is duzzad a mell a jó levegőtől. Zöldbeli koresmárosok sűrögnek-forognak körülöttem, keresik a kedvedet. Későn este mégis beáll a hűvösség. Figyelmes pinceszér, gyapot terítővel borítja be hátunkat.

A sok szép pont közül, hogy csupán csak a Holm-nál (sziget) maradjunk: Waxholm, Gripsholm és az újfent, de már többször is említettem, víz-műveiről híres Drottningholm, mely elnevezés, a szigetek királynéját jelenti. Meg is szerette a király, pompás kastélyt építtetett a szigetre és ott nyaral. Nagy parkját illatos hársfasorok metszik. Francia és angol izlés váltakoznak a diszkert alkatán. Kanycsörgő utak. Hattyus tó, melyről hattyuk gegenése hallszik, szökőkut, andalító susogással, kedves csevegéssel, vázák, márvány és bronzfigurák gyönyörködteik a szemet. Flóra halmán a virágok bájos istennőjének a szobra.

Ehhez a szép helyhez hajózva, utmentén, festői szépségű partmentén, kisebb-nagyobb helységek, kilencz város, kilenczven templom, 200 kastély kandikál ki a zöldből s néz derűsen a vízre, mely fölveszi a kék eget s az embereknek adja gyönyörködni.

Kiülnek a város lakói az ujult erejű napsugárban, kora tavaszon. Nyaralni itt nagyon divatos szokás. Elénk a hajózás, a szem nem telhetik be. Itt-ott zátonyjelzők, a hullám emeli, súlyoszt azokat. Egy kápolnaszerű emléket és szellős verandákkal a nyaralók végtelen sorát látom a partokon. Előfehérlenek a víz széléről. Oszlopok tükröződnek vissza a csendes vízben. Mennyi lehet még a sűrű zöldben elrejtőzött ház?! A stockholmi felsőbb négyszázak a közhalmazok lakói, nyaralnak a repkénynyel befutott falak között. Töltik a vidám napot, élvezik a holdfényes, balsamos estét, hallgatják a vizet ontó szökőkutnak csevegő, esobogó hangját. Mindez von-

*) A Mälar-tó kiterjedése 1163 négyszög kilométer. Ez a szám a zátonyok szerint változik, bár hatvan méteres mélységek is vannak a tó vizében, mely néhol folyó szélességre keskenyül.

zóvá teszi az életet annak, akinek természet a barátja. Kikötő mellett, a tószéli kertek egyikéből gyermekek vidám, csengő kacagása száll felénk. Szivesebben hallgatom, mint valamely agyonjátszott zenedarabot. Minden mälar-tavi villának kiegészítő része nyárára a kiesi, fehér fürdőház a víznek peremén. A fürdőház hidja többnyire karfás. Kimerült idegeket jól lehet gyógyítani itt, a sós víz megszívja a bőrt. Szemétfogó készülék se kell, mint a folyami fürdőházakra. Mindenütt tiszta a tó vize, melyet a szél megforgat. Sok idegen fordul meg a stockholmi fürdőhelyeken, jönnek, mennek, de azért olyan vendégháztelepeket, mint például Interlackenben, itt ne keressünk.

Nem tudom magamnak megmagyarázni azt, hogy ebben a hideg vízben, az emberek éppen szeretnek fürödni. Erős mellel uszót többet láttam. Mi, szégyelve, fogvaczogva ugrunk ki a tulságosan üde hullámokból. Emlékeztetett Borszék Lobogó-fürdőjére, melyben az öregurak igyekeznek testi ruganyosságra szert tenni. Ismétlem, nem tudom megérteni, hogy Ejszakon fent, fürdenek, míg a Nilusban ott lent, sem Alexandriánál sem Kairónál egyetlen fürdőházat sem láttam, bár szorgosan kerestem, pedig a mohamedánoknak a Korán előírja a mosakodást. Teszik ugyan ezt, de csak a mecset-kutnál nagyjából. Onnét eredhet a tartózkodásuk fürödni a folyóban, mert a Korán azt teszi hozzá az utasításában, hogy a víz, melyben fürdik az igazhívő, ne érintse annak az ajkát. A török fürdők e szerint vannak berendezve, azok vizében emberi test esobbanását nem halljuk.

„AGRARIA” és magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztr.-magyar államvasut-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe

!! Egyetemes aczélekék. !!

Tiszta aczélananyag saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczélekéfej
Panczélaczel kormánylémez
Magasított aczélekéfej
Porvédő kerekek
Aczéi gerendely

Csak kitemaszott **nyeregkerettel**
— bíró feligat szállítunk. —

Ekogaztás terén legelsőrangú magyar gyártmány. felülmélja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Rövidített levélzám: „Agraria” Budapest V., Váci-út 2.
Sergényezési „Agraria” Budapest.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
 szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták,
 konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
 „COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
 szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,
 őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú
 ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
 Részletes árjegyzékek kívánatra irgyn és bérmentve küldetnek.

A „Lóhere“ védjegyű
Thomas-Salak
 a legjobb és legolesőbb
foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény.
 kerti vetemény stb., valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.
 Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyá-
 zási ki-érletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.
 Csak a „LÓHERE“ védjegyű thomassalak származik a
 csehországi Thomasművekből.
 A „Lóhere“ védjegy kezességét nyújt az áru föltétlen tiszta-
 sága, idegen anyagoktól való mentessége és leg-
 nagyobb mérvű oldhatósága tekintetben.
 Árjajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokku
 készséggel szolgál a
 Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.
 Vezérképviselője Magyarországon:
László Marcell BUDAPEST, VI.
 Teréz-körút 22. sz.

ÚRL REZSŐ
 sertésbizományos
 — Budapest —
 József-körút 22—24.

Sertéseket
 sovány és hizott
 állapotban és leg-
 magasabb napi ára-
 kon értékesít.

Sürgőnyezim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
 Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETAGAK: _____

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főze-
 léküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra
 jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányo-
 zásra vonatkozó mindenemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok
 stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.
 Kivitteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek
 bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.
 Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja
 hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA
 photozinkografiai műintézete
 Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: _____
 mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET
 Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
 typia, fametszet stb. után. Terképek, terve-
 zetek, alaprajzok photolithografialag leg-
 szebben, legolesőbban sokszorosíttatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Szecskavágó és répavágó-gépek
 kézi és erőműhajtásra.

Burgonyamosó- és osztályozó-gépek
 Casali-féle szabadalmazott erőhajtású, valamint egyes
 és kettős tengeri morzsolók, kézi hajtásra.

„Rapid“-darálók, Takarmány-füllesztők.
 Teljes takarmánykamara-felszerelések,
 melyek sok évi tapasztalatok alapján, a helyi vi-
 szonyokhoz mérten, díjmentesen szerveztetnek,
 legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállíttatnak

KÜHNE E. hazánk legrégebb
 gazdasági gépgyára által **MOSONBAN.** Főraktár:
 Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

— 1902. évi forgalom 28,000 bál. —
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek minden évben **julius és szeptember** hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felkötött és „Gyapjuarverés” vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldeménye a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

Gyapjuarverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Alfa-Separator
 Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda és gyártelep:

VI., LOMB-UTCZA II.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

 Alfa Laval Separatoraival eddig több mint **550** első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül **60000** darab.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége
 Alakult 1900. erkölcsi támogatásával Alakult 1900.

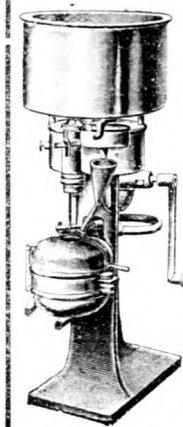
Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.298.125.— kor.
Tartalékok	190.000.30 kor.
Összesen	1.898.125.30 kor.
El-6 évi fölösleg	90.340.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, **ugyszintén az ember életére károsító módozatok szerint.**

Az üzletrendésben a biztosított tagok díjazásukban részesülnek és az 1901. évi üzletrendésből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosított tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandó közvetlenül vagy a képviselőik közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Geittner és Rausch

BUDAPEST, Andrassy-ut 8.

Az eredeti

„Melotte” tejfőlözőgép

képviselői.

Teljes tejgazdaságok, baromfi-tenyészetek és borpincze berendezések.

Árajánlattal szívesen szolgálunk ingyen.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = **23-24% kénsavas káli** tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = **74-76% kénsavas káli** tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kítűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.